

జనరల్ నాలెడ్జ్

గ్రూప్ - డి, హైకోర్టు పరీక్షల ప్రత్యేకం

నోబెల్ బహుమతులు

- » ప్రపంచంలో అత్యంత పురాతనమైన, గొప్ప పురస్కారాలు.
- » ఆల్ఫ్రెడ్ నోబెల్ జ్ఞాపకార్థం స్వీడన్ ప్రభుత్వం 1901లో 5 రంగాల్లో ప్రారంభించింది.
- » ప్రస్తుతం 6 రంగాల్లో ఇస్తున్నారు
  1. శాంతి
  2. సాహిత్యం
  3. భౌతిక శాస్త్రం
  4. రసాయన శాస్త్రం
  5. వైద్య శాస్త్రం
  6. ఆర్థిక శాస్త్రం
- » నోబెల్ శాంతి బహుమతిని నార్వే పార్లమెంటు నిర్ణయిస్తుంది. అందువల్ల దీన్ని నార్వే రాజధాని ఓస్లోలో ప్రదానం చేస్తారు.
- » మిగిలిన ఐదు పురస్కారాలను స్వీడన్ రాజధాని స్టాక్ హోంలో ప్రదానం చేస్తారు.
- » 6 పురస్కారాలను కూడా ప్రతి సంవత్సరం డిసెంబర్ 10న అందజేస్తారు.
- » బహుమతికి ఇచ్చే నగదు సుమారు 1.1 మిలియన్ డాలర్లు ఉంటుంది.

మొదటి గ్రహీతలు

- » శాంతి బహుమతి పొందిన మొదటి వ్యక్తి- హెన్రీ డ్యూనాంట్ (స్విట్జర్లాండ్)
- » నోబెల్ బహుమతి పొందిన మొదటి మహిళ- మేడం క్యూరి (ఫ్రాన్స్- 1903- భౌతిక శాస్త్రం)
- » రెండు రంగాల్లో నోబెల్ బహుమతి పొందిన మొదటి వ్యక్తి- మేడం క్యూరి (1903 & 1911)
- » అతిపిన్న వయసులో నోబెల్ బహుమతి పొందిన వ్యక్తి - మలాలా యూనస్ జామ్ (పాకిస్తాన్)-2014 శాంతి

- » ఎక్కువ వయసులో పొందిన వ్యక్తి- జాన్ గుడెనప్ (అమెరికా) 97 సంవత్సరాలు
- » అత్యధికంగా అమెరికా నుంచి 400 పైగా పొందారు
- » రెడ్ క్రాస్ సంస్థకు మూడుసార్లు నోబెల్ శాంతి బహుమతి లభించింది.
- » మలేరియా పరాన్న జీవిని కనుగొన్న రోనాల్డ్ రాస్కు వైద్య శాస్త్రంలో నోబెల్ 1902లో లభించింది.
- » దలైలామా (టిబెట్)కు నోబెల్ శాంతి బహుమతి 1989లో లభించింది.

‘నోబెల్’ పొందిన భారతీయులు

1. రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్- 1913- సాహిత్యం- గీతాంజలి
2. సి.వి.రామన్- 1930- భౌతిక శాస్త్రం - రామన్ ఫలితం
3. హరగోవింద్ ఖురానా- 1968- వైద్య శాస్త్రం- కృత్రిమ జన్యువు
4. మదర్ థెరిస్సా-1979 - శాంతి సమాజ సేవ
5. ఎస్.చంద్రశేఖర్-1983- భౌతిక శాస్త్రం- చంద్రశేఖర్ ఫలితం
6. అమర్త్యసేన్- 1998- ఆర్థిక శాస్త్రం- సంక్షేమ ఆర్థిక శాస్త్రం
7. వి.రామకృష్ణన్-2009- రసాయన శాస్త్రం- రైబోజోమ్
8. కైలాస్ సత్యార్థి- 2014- శాంతి - బాలకార్మిక నిర్మూలన
9. అభిజిత్ బెనర్జీ- 2019- ఆర్థిక శాస్త్రం- పేదరిక నిర్మూలన

- » నోబెల్ బహుమతి పొందిన భారత సంతతి బ్రిటిష్ పౌరుడు-వి.ఎస్. నైపాల్ (2001-సాహిత్యం)
- » నోబెల్ బహుమతి పొందిన మొదటి ముస్లిం మహిళ- షిరిన్ ఎబాది (ఇరాన్) - 2003-శాంతి

2024 నోబెల్ గ్రహీతలు

1. శాంతి- నిహన్ హిడాంకో (జపాన్)
2. సాహిత్యం-హన్ కాంగ్ (దక్షిణ కొరియా)
3. భౌతిక శాస్త్రం- జప్రీ హింటన్, జాన్ హోప్ఫీల్డ్
4. రసాయన శాస్త్రం- డేవిడ్ హాస్సాబిన్, డేవిడ్ బాకర్, జాన్ జంపర్
5. వైద్య శాస్త్రం- విక్టర్ అంబ్రోస్, గ్యారీ రవ్కున్
6. ఆర్థిక శాస్త్రం-జేమ్స్ ఎ.రాబిన్సన్, సైమన్ జాన్సన్, డరోన్ అసిమోగ్లు

రామన్ మెగసెసె అవార్డు

- » ఆసియా ఖండపు అత్యున్నత పురస్కారం
- » ఆసియా ఖండపు నోబెల్ బహుమతి
- » ఫిలిప్పీన్స్ ప్రభుత్వం మెగసెసె జ్ఞాపకార్థం 1957లో 5 రంగాల్లో ప్రారంభించింది.
- » 2002లో 6వ రంగంలో (ఎమర్జెన్సీ లీడర్షిప్) ప్రారంభించింది.
- » 2008 వరకు ఆరు రంగాల్లో ఇచ్చారు. కానీ ప్రస్తుతం ఆ రంగం గురించి పేర్కొనడం లేదు.

గతంలో ఇచ్చిన రంగాలు

1. అంతర్జాతీయ శాంతి అవగాహన
  2. సామాజిక నాయకత్వం
  3. పత్రికా రచన, సాహిత్యం, సృజనాత్మక కళలు
  4. ప్రజాసేవ
  5. ప్రభుత్వ సేవ
  6. ఎమర్జెన్సీ లీడర్షిప్
- » ఈ పురస్కారాన్ని ఫిలిప్పీన్స్ రాజధాని మనీలాలో ప్రదానం చేస్తారు.
  - » ఈ పురస్కారం నగదు- 50000 డాలర్లు
  - » నగదును అమెరికాలోని ఫోర్డ్ ఫౌండేషన్ ఇస్తుంది

- » ఈ పురస్కారాన్ని పొందిన మొదటి భారతీయుడు- ఆచార్య వినోబా భావే(1958)
- » ఈ పురస్కారాన్ని పొందిన మొదటి భారతీయ మహిళ- మదర్ థెరిస్సా(1962)

2024లో గ్రహీతలు (2024, నవంబర్ 16)

- » మియాజాకి హయావో (జపాన్)- ఖుల్లి యానిమేషన్ స్టూడియో సహ వ్యవస్థాపకుడు
- » కర్మ పుంట్ షో (భుటాన్)- స్కాలర్ & సామాజిక కర్త
- » గ్రామీణ డాక్టర్ల ఉద్యమం (థాయ్లాండ్) గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ప్రజారోగ్యాన్ని కాపాడినందుకు
- » ఫర్వాజా ఫర్వాన్ (ఇండోనేషియా)- పర్యావరణ వేత్త
- » గుయేన్ థి గోక్ ఫోంగ్ (వియత్నాం)- వైద్యుడు
- » అరవింద్ కేజ్రీవాల్కు ఈ పురస్కారం 2006లో లభించింది.

ఈ పురస్కారాన్ని పొందిన తెలుగువారు

1. డా.శాంతా సిన్హా
  2. పాలగుమ్మి సాయిన్నాథ్
  3. బెజవాడ విల్సన్
- » ఈ పురస్కారాన్ని కిరణ్ బేడి, టీఎన్ శేషన్, జేఎం లింగ్డో రవి కన్నన్ కూడా పొందారు

భారతరత్న అవార్డు

- » భారతదేశపు అత్యున్నత పౌర పురస్కారం
- » ప్రారంభం- 1954
- » కేంద్ర హోంశాఖ ప్రదానం చేస్తుంది
- » పౌర పురస్కారాల కమిటీకి చైర్మన్- ఉపరాష్ట్రపతి
- » పొందినవారికి ఎలాంటి నగదు ఇవ్వరు
- » మొదటి గ్రహీత- సి.రాజగోపాలచారి

1954లో పొందిన మరో ఇద్దరు

1. సి.వి. రామన్
  2. సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్
- » ఈ పురస్కారం పొందిన మొదటి మహిళ- ఇందిరాగాంధీ (1971)

మొత్తం మహిళల సంఖ్య-5

1. ఇందిరాగాంధీ (1971)
2. మధర్ థెరిస్సా (1980)
3. అరుణా అసఫ్ అలీ (1997)
4. ఎం.ఎస్. సుబ్బులక్ష్మి (1998)
5. లతా మంగేష్కర్ (2001)

ఈ పురస్కారాన్ని 2024 వరకు మొత్తం 53 మంది పొందారు

2024లో పొందినవారు

1. ఎల్.కె అద్వానీ (మాజీ ఉప ప్రధాని)
  2. కర్పూరీ ఠాకూర్ (బీహార్ మాజీ ముఖ్యమంత్రి)
  3. చౌదరీ చరణ్ సింగ్ (మాజీ ప్రధాని)
  4. పి.వి. నరసింహారావు (మాజీ ప్రధాని)
  5. ఎం.ఎస్. స్వామినాథన్ (వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్త)
- మరణానంతరం ఈ పురస్కారం పొందిన మొదటి వ్యక్తి- లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి- 1966
- ఈ పురస్కారాన్ని పొందిన విదేశీయులు- 2
1. ఖాన్ అబ్దుల్ గఫార్ ఖాన్ (1987) - పాకిస్తాన్
  2. నెల్సన్ మండేలా (1990)- దక్షిణాఫ్రికా
- ఈ పురస్కారాన్ని పొందిన మొదటి సంగీత వేత్త- ఎం.ఎస్. సుబ్బులక్ష్మి
- పిన్న వయసులో పొందిన, ఏకైక క్రీడాకారుడు- సచిన్ టెండూల్కర్ (2014)

ఈ పురస్కారాన్ని పొందిన శాస్త్రవేత్తలు-4

1. సి.వి. రామన్ (1954)
  2. ఎ.పి.జె. అబ్దుల్ కలాం (1997)
  3. డా. సి.ఎస్.ఆర్. రావు (2014)
  4. ఎం.ఎస్. స్వామినాథన్ (2024)
- ఈ పురస్కారాన్ని అత్యంత ఎక్కువ వయస్సులో పొందిన వ్యక్తి- డి.కె. కార్వే(1958)- 100 సంవత్సరాలు

➤ ఈ పురస్కారాన్ని పొందిన సినిమా నటుడు- ఎం.జి. రామచంద్రన్ (1988)

నాలుగు పౌర పురస్కారాలను పొందినవారు -5

1. ఉస్తాద్ బిస్మిల్లా ఖాన్ (2001)
2. పండిట్ భీమ్ సేన్ జోషి (2008)
3. భూపేణ్ హజారికా (2017)
4. ఎం.ఎస్. స్వామినాథన్ (2024)
5. సత్యజిత్ రే (1992)

ఆస్కార్ అవార్డులు

- ప్రపంచంలో పురాతనమైన, గొప్ప సినిమా పురస్కారాలు
- ప్రారంభం- 1929
- అమెరికన్ అకాడమీ ఆఫ్ మోషన్ పిక్చర్స్ ప్రధానం చేస్తుంది.
- మరో పేరు- అకాడమీ అవార్డులు
- ఇచ్చే రంగాలు-24, ఎలాంటి నగదు ఇవ్వరు.
- ప్రధానం చేసే ప్రదేశం- డాలీ థియేటర్ - లాస్ ఏంజెల్స్ (యూఎస్ఎ)
- ఆస్కార్ అవార్డు పొందిన మొదటి భారతీయ వ్యక్తి- భాను అథయా (1983) గాంధీ

ఆస్కార్ పొందిన భారతీయులు

1. ఎ.ఆర్. రెహమాన్
  2. గుల్జార్
  3. రసూల్ పి.కుట్టి (స్లమ్ డాగ్ మిలియనీర్)
- 2023లో RRR చిత్రానికి ఉత్తమ ఒరిజినల్ సాంగ్ కేటగిరీలో ఈ పురస్కారం లభించింది
- ప్రత్యేక ఆస్కార్ (జ్యూరీ) అవార్డు పొందిన ఏకైక భారతీయుడు- సత్యజిత్ రే (1992)
- ఉత్తమ విదేశీ భాషా చిత్రం కేటగిరీలో ఫైనల్ కు చేరుకున్న భారతీయ చిత్రాలు - 3
1. మధర్ ఇండియా (1957)
  2. సలాం బాంబే (1989)
  3. లగాన్ (2002)

96వ ఆస్కార్ అవార్డులు (2024)

- ▶ ప్రదానం చేసిన తేదీ- మార్చి 10
- ▶ ఉత్తమ చలన చిత్రం- ఓపెన్ హైమర్ (క్రిస్టోఫర్ నోలాన్)
- ▶ ఉత్తమ నటుడు - సిలియన్ మర్చి (ఓపెన్ హైమర్)
- ▶ ఉత్తమ నటి - ఎమ్మా స్టోన్ (పూర్ థింగ్స్)
- ▶ ఉత్తమ దర్శకుడు- క్రిస్టోఫర్ నోలాన్ (ఓపెన్ హైమర్)
- ▶ ఉత్తమ సహాయ నటుడు - జూనియర్ రాబర్ట్ డౌనీ (ఓపెన్ హైమర్)
- ▶ ఉత్తమ సహాయ నటి- డేవిన్ జాయ్ రాన్ డోల్స్ (ది హోల్డ్ ఓవర్స్)
- ▶ ఉత్తమ డాక్యుమెంటరీ చిత్రం - '20 డేస్ ఇన్ మారియుపోల్'
- ▶ 2024లో అత్యధికంగా ఓపెన్ హైమర్ చిత్రానికి ఏడు ఆస్కార్లు లభించాయి
- ▶ 2024లో భారతదేశం నుంచి నామినేట్ అయిన చిత్రం - 2018 (మళయాలం) దర్శకుడు- జాడే ఆంటోని జోసెఫ్

దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే అవార్డు

- ▶ భారతదేశపు అత్యున్నత చలన చిత్ర పురస్కారం
- ▶ దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే భారత చలనచిత్ర పితామహుడు
- ▶ మొదటి సినీమా- రాజాహరిశ్చంద్ర-1913
- ▶ కేంద్ర సమాచార ప్రసార శాఖ ప్రదానం చేస్తుంది
- ▶ నగదు రూ.10 లక్షలు, స్వర్ణకమలం
- ▶ మనదేశ మొదటి టాకీ చిత్రం- ఆలం ఆరా (1931)
- ▶ ఈ పురస్కార మొదటి గ్రహీత - దేవికారాణి

రోరిచ్ (బెంగాలీ)

- ▶ 2023-24కు గాను ఈ పురస్కారం పొందిన వ్యక్తి- మిథున్ చక్రవర్తి
- ▶ ఈ పురస్కారం పొందిన తెలుగువారు-6

జాతీయ చలన చిత్ర అవార్డులు (2024)

- ▶ ప్రారంభం -1954
- ▶ కేంద్ర సమాచార ప్రసార శాఖ 24 రంగాల్లో ప్రదానం చేస్తుంది
- ▶ 2024లో 70వ చలన చిత్ర పురస్కారాలను అందజేశారు.

70వ చలన చిత్ర పురస్కార గ్రహీతలు

1. ఉత్తమ చలనచిత్రం- ఆట్టం (మలయాళం) ఆనంద ఏకర్రి
  2. ఉత్తమ నటుడు - రిషబ్ షెట్టి (కాంతార -కన్నడ)
  3. ఉత్తమ నటి- నిత్యామీనన్ (తిరుచిత్రమ్- బాలం- తమిళం), మానసి పరేఖ్ (కచ్ ఎక్స్ప్రెస్- గుజరాతీ)
  4. ఉత్తమ దర్శకుడు - సరోజ్ ఆర్. బార్జత్ (ఉంచాయ్- హిందీ)
  5. ఉత్తమ ప్రాంతీయ తెలుగు చిత్రం- కార్తీకేయ -2
- ▶ ఉత్తమ సహాయ నటుడు- పవన్ మల్హోత్ర (ఫౌజ్) (హర్యాన్వి)
  - ▶ ఉత్తమ సహాయ నటి - నీనా గుప్తా (ఉంచాయ్-హిందీ)
  - ▶ ఉత్తమ హోల్టైమ్ పాపులర్ వినోద చిత్రం - కాంతార (కన్నడ -రిషబ్ షెట్టి)
  - ▶ 2023లో RRR చిత్రానికి 6 జాతీయ అవార్డులు లభించాయి

భారతీయ జ్ఞానపీఠ్ అవార్డు

- » భారతదేశపు అత్యున్నత సాహితీ పురస్కారం
- » ప్రారంభం- 1965
- » కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ ప్రధానం చేస్తుంది
- » నగదు - రూ.11 లక్షల, కంచు వాగ్దేవి విగ్రహం
- » భారత రాజ్యాంగం గుర్తించిన 22 భాషలతో పాటు ఇంగ్లీషులో రచనలు చేసిన వారికి ఇస్తారు
- » మొదట ఒక నవలకు (1965-82) ఇచ్చేవారు. తర్వాత జీవితకాల పురస్కారం
- » మొదటి గ్రహీత- శంకర్ కురూప్ (మలయాళీ)- ఒడుక్కుజల్
- » మొదటి మహిళ- ఆశపూర్ణదేవి (బెంగాలీ) 1976
- » నవల - ప్రథోమ్ ప్రతిశుతి

2023 సంవత్సరానికి జ్ఞానపీఠ్ అవార్డు గ్రహీతలు

1. గుల్జార్ (ఉర్దూ) - 5వ ఉర్దూ రచయిత
2. జగద్గురు రామభద్రాచార్య (సంస్కృతం) 2వ వ్యక్తి
3. ఈ పురస్కారం పొందిన తెలుగుగురువారు -3
  - » విశ్వనాథ సత్యనారాయణ - 1970
  - » పి. నారాయణ రెడ్డి - 1988
  - » రావూరి భరద్వాజ - 2012.